

UKM 04/12 - vedtak

Bærekraftig forbruk

“The world has enough for everyone’s need, but not for everyone’s greed.”¹

”Gjør meg verken fattig eller rik, men la meg få den maten jeg trenger. Ellers kunne jeg bli så mett at jeg fornektet deg og sa ’Hvem er Herren?’ eller så fattig at jeg stjal og krenket min Guds navn.”(Ordspråkene 30,8b-9). Vi lever i en økende forbrukerkultur som påvirker hvordan vi forholder oss til det materielle, men i tillegg får konsekvenser for hvordan vi forholder oss til Gud og menneskelige relasjoner. UKM2012 mener at kirken må ta tydeligere posisjon som motvekt til forbrukerkulturen.

Klimaendringer er en av de største utfordringene som mennesker står ovenfor. Vestens overforbruk fører til klimaendringer som rammer verdens fattige hardest. I tillegg fører overforbruk til rovdrift på naturressurser og dette skjer på bekostning av menneskers helse og livsgrunnlag. Om alle land i verden hadde hatt samme forbruksmønster som vi har i Norge, hadde det trengtes tre jordkloder for å dekke våre «behov».²

Det produseres nok mat i verden til å fø 12 milliarder mennesker. Likevel lider flere enn en milliard mennesker av underernæring. Mat tilsvarende 10-11 milliarder kroner kastes hvert år i Norge. Sykdommer som skyldes usunt kosthold og mangel på mosjon er samtidig en av de fremste helseutfordringene som vi står ovenfor på verdensbasis. Dette viser hvor gal fordelingen i verden er. Vår livsstil og grådighet dreper.³

Forvalteransvaret vi har fått innebærer at vi må sette nestekjærlighet og egoisme opp mot hverandre. UKM2012 ønsker at enkeltmennesket skal finne styrke hos kirken og hente sin identitet i Gud. Vi lever i en forbrukerkultur og må forholde oss til den hver dag. Utfordringen er å ikke la dette styre oss. Dette er ikke lett, og vil alltid være en kamp.

¹ Mahatma Gandhi

² <http://www.cicero.uio.no/home/>, <http://www.tu.no/miljo/2010/10/27/vi-bruker-tre-ganger-mer-enn-jordagir>

³ http://issuu.com/nytafrika/docs/kan_afrika_bli_verdens_matkurv_mode=window&backgroundcolor=%23222222, http://m.nrk.no/m/artikkel.jsp?art_id=17215787, <http://www.who.int/en/>, <http://no.wfp.org/sult/fakta-om-Sult>

UKM2012 mener at kirken bør være et sted hvor man gjennom dialog kan finne støtte, inspirasjon og forståelse for det å leve som en motkultur i forbrukersamfunnet. Kirken må være et fristed fra materialistisk press. Vi må tørre å snakke om grådighet og overforbruk som synd uten å være dømmende. Vår lutherske lære taler sant om denne dobbeltheten når den sier at også det frelste og rettferdige mennesket samtidig er syndig.

Som kristne er vi kalt til å kjempe for det gode. Samtidig ser vi at vi selv er en del av strukturer og ordninger som er destruktive for jorden vår. Slik står vi alltid i en kamp mellom guds gode vilje og synden i oss. I denne kampen er Jesus vårt forbilde og læremester. Jesus henvendte seg til makthavere og kritiserte sosiale strukturer som holdt mennesker nede. I vår etterfølgelse av Ham, utfordres også vi til å kjempe for det gode i samfunnet.

Askese⁴ og nøysomhet har vært en del av vår kristne tradisjon. Begrepet «gudsfrykt med nøysomhet» har sin opprinnelse i denne tradisjonen, som vi kan være stolte av og bør løfte frem. UKM2012 stiller spørsmålet om dette fremdeles er gjeldende praksis. Vi trenger en selvransakende kirke. Dette gjelder ikke bare menigheter, men kirken som organisasjon, kirkens beslutningsorganer og øvrige organisasjoner som Dnk har innflytelse på.

UKM2012 mener at materialismen stjeler fokus bort fra Gud. Vår tids avgudsdyrkelse ser ut til å være knyttet til penger og til ting vi eier, og som dermed får eierskap over oss. I Bibelen omtales dette som å velge mellom Gud og pengeguden Mammon. Vårt overforbruk har konsekvenser for hele skaperverket, både for mennesker og natur. Kirken og dens medlemmer har alle et ansvar for å skape, og være en annerledes kultur.

Vi er gitt i oppdrag å forvalte jorden og skaperverket. Kirken må stå sammen med den verdensvide kirke for rettferdighet og bærekraftig forbruk. Kirken som institusjon må tørre å utfordre makthavere i samfunnet til et mer bærekraftig forbruk. For at kirken skal ha troverdighet overfor makthavere, må det innad i kirken vises bærekraftig forbruk gjennom praksis.

Den Norske kirke må ikke bare øve press mot makthavere nasjonalt. Menigheter og ungdomsgrupper må også vise lokalmiljø at spørsmål rundt bærekraftig forbruk blir tatt på alvor. Vi oppfordrer enkeltindivider til å bevisstgjøre seg og ta stilling til å støtte oppunder politiske partier og organisasjoner, som våger å snakke sant om utfordringene vi står ovenfor.

UKM2012 mener at kristne ungdommer trenger en arena for dialog rundt deres identitet og hvordan den blir formet og påvirket av samfunnet vi lever i. Finner vi vår identitet i det vi eier og har, eller den vi er som skapt og villet av Gud? Kristne ungdomsledere må være bevisst på hvordan de er som forbilder, og hvordan deres forbruksmønster kan påvirke andre.

Når alt kommer til alt er det summen av enkeltindividers handlinger som kan gjøre en forskjell. UKM2012 vil derfor oppfordre til refleksjon rundt egen økonomi og forbruk. Vi utfordrer alle til å være bevisste forbrukere gjennom blant annet å handle rettferdige varer. Samtidig er det viktig å redusere sitt forbruk, og gi av sine ressurser til de som trenger det

⁴ Gi avkall på et gode for å oppnå et større gode

mer. Disse handlingene må ikke være motivert ut fra plikt, men motivert fra kjærlighet til Gud, vår neste, skaperverket og oss selv. For å få et lavere personlig forbruk og økt etisk bevissthet, utfordrer UKM2012 til fast givertjeneste eller tiende. (For å skape engasjement)

- UKM2012 oppfordrer til økt fokus på bærekraftig forbruk i trosopplæringen. Vi ser nødvendigheten av at de yngste barna får kunnskap og bevissthet om overforbruk, og hvordan de selv kan være med på å skape forandring. Ved praktisk handling får barn lære gjennom å gjøre.
- UKM2012 oppfordrer menigheter, ungdomsgrupper, ungdomsråd med flere, til å øke bevisstheten rundt forbruk gjennom dialog og handling. Dette er det utarbeidet gode ressurser og øvelser i, fra blant annet: grønn menighet, miljøfyrtårn, klimakirken og korsvei.⁵
- UKM2012 oppfordrer kirken og kristne organisasjoner til å sette søkelys på å innarbeide gode holdninger rundt forbruk hos ledere i ungdomsarbeid. Vi ønsker at prester og ledere er bevisste på sin rolle som forbilder, og at forbruksmønster smitter.
- UKM2012 utfordrer kirkelige strukturer til å være bevisst sitt forbruk under ulike arrangement. Møter og konferanser arrangert i kristen regi må være forbilledlige, bærekraftig og miljøvennlige. Eksempelvis kan det tilrettelegges i større grad for papirløse møter, kjøp av rettferdige varer (henvisning til sak UKM 11/2012) og reduksjon av avfall.⁶
- UKM2012 oppfordrer enkeltmennesker til bevisst forbruk, politisk engasjement og ha en fast givertjeneste/ gi tiende.
- UKM2012 utfordrer Kirkerådet i samarbeid med UFUNG, samt relevante ungdomsorganisasjoner, til å utarbeide et dokument eller «guide» om å leve mer bærekraftig. Denne guiden bør være teologisk begrunnet og virke bevisstgjørende. Den bør inneholde informasjon om hvorfor engasjere seg og hvordan engasjere seg. Primært bør den være rettet mot ungdom som enkeltindivid og ungdomsgrupper, men den bør samtidig være allment gjeldende.

⁵ <http://www.gronnkirke.no/>, <http://www.korsvei.no/>, <http://www.miljofyrtarn.no/>, <http://klimakirken.no/>

⁶ <http://fairtrade.no/>